

Λονδίνο 6.4.98

Ο Πρωθυπουργός και Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Κώστας Σημίτης, κατά την παρέμβασή του - στη Συνάντηση των Πρωθυπουργών των Σοσιαλιστικών Κομμάτων που ανήκουν στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα και η οποία πραγματοποιείται αύριο (7.4) με πρωτοβουλία του Βρετανού Πρωθυπουργού και ηγέτη του Εργατικού Κόμματος Τόνυ Μπλαίρ - για την Ελληνική Πολιτική Απασχόλησης, θα αναφερθεί, μεταξύ άλλων, και στα εξής:

" Η απασχόληση αποτελεί, όντως, το βασικό κριτήριο στη βάση του οποίου οι κοινωνίες μας θα μετρήσουν την επιτυχία ή την αποτυχία των πολιτικών των κυβερνήσεών μας, των ευρωπαϊκών μας θεσμών και των μεγάλων μας σχεδίων να αναπτύξουμε μια νέα και ισχυρή Ευρώπη.

Στη διάρκεια της παρελθούσης δεκαετίας, πολλές προσπάθειες ανελήφθησαν από διάφορες κυβερνήσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Ωστόσο, τα επιμόνως υφιστάμενα υψηλά ποσοστά ανεργίας δείχνουν ότι το πρόβλημα είναι σύνθετο, οι δυσκολίες είναι σημαντικές, οι μέχρι τώρα πολιτικές μας δεν υπήρξαν πολύ επιτυχείς και ότι πολλές προσπάθειες πρέπει να γίνουν ακόμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι αποφάσεις που πήραμε στο Λουξεμβούργο δημιούργησαν ένα καλό πλαίσιο, αλλά οι προσδοκίες δεν θα έπρεπε να υπερεκτιμηθούν. Πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας, ιδιαίτερα να τις καταστήσουμε πιο πρωτότυπες, πιο αποτελεσματικές για τη σημασία των θεμάτων της απασχόλησης και για την πολυπλοκότητα του προβλήματος.

Στην Ευρώπη, δεν είναι μόνο η απασχόληση που πρέπει να στηρίξουμε. Ίσης σημασίας είναι και τα θέματα ικανοποιητικών αποδοχών, βελτίωσης των εισοδημάτων και γενικότερα της κοινωνικής φροντίδας και προστασίας.

Επίσης, ένα θέμα, που συνδέεται στενά με τα ανωτέρω, είναι η ανάγκη να σταματήσει η αύξηση της αστάθειας ή της τρωσιμότητας των εργασιακών σχέσεων. Τέτοιες εξελίξεις δεν είναι ούτε επιθυμητές, αλλά ούτε έχουμε τα περιθώρια να τις υποστούμε, γιατί οι επιπτώσεις τους θα αγγίζουν χώρους, πέρα από τη σφαίρα της αμιγούς οικονομικής πολιτικής.

Θα πρέπει να λάβουμε υπόψιν το γεγονός ότι οι οικονομικές αλλαγές που απαιτούνται από τη διαδικασία παγκοσμιοποίησης και από την ανάγκη να παραμείνουμε ανταγωνιστικοί, θα μπορούσαν να έχουν κοινωνικό κόστος. Η αντιμετώπιση των ανταγωνιστικών πιέσεων δεν θα έπρεπε κατ'ανάγκη να σημαίνει μείωση των μισθών, διεύρυνση εισοδηματικών ανισοτήτων ή ακόμη κοινωνική αναταραχή. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, οι επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, σε συνδυασμό με κοινωνικές πολιτικές, καθίστανται ουσιώδους σημασίας.

Κατά συνέπεια, η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε αφορά την απασχόληση σε συνδυασμό με ικανοποιητικά επίπεδα εισοδήματος και κοινωνικής προστασίας. Έχει υποστηριχθεί ότι αυτοί μπορεί να είναι αλληλοσυγκρουόμενοι στόχοι. Πρέπει να αποδείξουμε στους λαούς μας τη σταθερή παρουσία και των δύο στόχων στο πρόγραμμά μας. Και το πιο σημαντικό είναι ότι πρέπει να διατηρήσουμε τη σωστή ισορροπία μεταξύ τους.

Η Ευρωπαϊκή πολιτική για την Απασχόληση αναδεικνύει την απασχολησιμότητα, ως μία από τις συνιστώσες της γενικότερης στρατηγικής απάντησης παράλληλα με την ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα, την προσαρμοστικότητα και τις ίσες ευκαιρίες. Χωρίς αμφιβολία, σε μια περίοδο ραγδαίων τεχνολογικών μεταβολών, οι επαγγελματικές δυνατότητες και η κατάρτιση των εργαζομένων θα πρέπει εξ ίσου ραγδαία να προσαρμόζονται σ'αυτές.

Η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η δια βίου εκμάθηση και μια πιο αποτελεσματική πολιτική στην αγορά εργασίας ευνοούν τη βελτίωση των ικανοτήτων και προσόντων του εργατικού δυναμικού. Η συνεχής βελτίωση των προσόντων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας, η μετάβαση

από μία παθητική σε μια ενεργό πολιτική, καθώς επίσης και τα προγράμματα δημιουργίας θέσεων εργασίας συμβάλλουν στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, αλλά και στη διασφάλιση των υφισταμένων θέσεων.

Η εμπειρία έχει δείξει ότι το δεύτερο στάδιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ή το αντίστοιχο των τεχνικών επαγγελματικών Λυκείων) είναι πολύ κρίσιμο για την απασχόληση. Εξ ίσου θετικά και επωφελή αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν μέσω συμπληρωματικής κατάρτισης. Ενδεχομένως, μια παρέμβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα μπορούσε να αποδειχθεί απαραίτητη για την αλλαγή του περιεχομένου της, προκειμένου να ανταποκριθεί στις τρέχουσες ανάγκες της κοινωνίας αφ' ενός και να προσαρμόσει τα εκπαιδευτικά συστήματα στο μετεξελισσόμενο επίπεδο της κοινωνικής μας γνώσης. Ιδιαίτερα, κάτι τέτοιο θα μπορούσε να δώσει στους νέους ανθρώπους αναβαθμισμένη γνώση και μεγαλύτερη ευελιξία, όταν τους προετοιμάζει να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις της ραγδαίως μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας.

Ωστόσο, αυτά τα "εργαλεία" παρέμβασης έχουν και τα όριά τους. Οι ελπίδες δεν μπορούν να κρατηθούν ψηλά για όλες τις κατηγορίες των αιτούμενων εργασίας. Ολοι δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στις ευκαιρίες εκμάθησης και κατάρτισης. Ακόμη και στην καλύτερη των περιπτώσεων, τα άτομα που θα ωφεληθούν από αυτές τις δυνατότητες χρειάζονται χρόνο για να αποδώσουν θετικά αποτελέσματα. Ιδιαίτερα, για ορισμένες ευπαθείς κατηγορίες (πχ. νέοι, γυναίκες, ολιγότερο εκπαιδευμένοι, αιτούμενοι εργασία σε ηλικία που πλησιάζει τη συνταξιοδότηση) η δέσμη "βελτίωση ικανοτήτων - εξεύρεση εργασίας - διατήρηση της εργασίας και προοπτικές αύξησης του εισοδήματος" δεν είναι πάντα εξασφαλισμένη.

Τα ανωτέρω μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι επιπρόσθετη και περισσότερο επιτυχής δουλειά πρέπει να γίνει σ' αυτόν τον τομέα. Αντιμετωπίζουμε την πρόκληση να πετύχουμε μια εξισορρόπηση μεταξύ υψηλότερων ποσοστών απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής, διατηρώντας παράλληλα σταθερή δημοσιονομική πολιτική, σταθερότητα στις τιμές και συνεχή ανάπτυξη.

Από την οπτική γωνία της κατάστασης που ήδη προηγουμένως μνημονεύθηκε, η Ελλάδα έχει επεξεργασθεί και εφαρμόζει το δικό της Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση, με ιδιαίτερη έμφαση μεταξύ άλλων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Η πολιτική μας, σε ότι αφορά την κατάρτιση, επικεντρώνεται σε τρεις τομείς:

α. Στην προετοιμασία του εργατικού δυναμικού να προσαρμόζεται ταχέως στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της σημερινής ανταγωνιστικότητας, με έμφαση σε ορισμένες ειδικές κατηγορίες, όπως π.χ. οι νέοι, οι μακροχρονίως άνεργοι, οι γυναίκες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

β. Στο να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα σε αποτελεσματικές πολιτικές, σε σχέση με το παρελθόν, και

γ. Στην προσφορά πακέτου εναλλακτικών λύσεων και στην αναβάθμιση των προσόντων του εργατικού δυναμικού, το οποίο απασχολείται σε τομείς που αντιμετωπίζουν προβλήματα ανταγωνιστικότητας.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, η μεταρρύθμιση του δευτεροβάθμιου εκπαιδευτικού μας συστήματος αποτελεί προτεραιότητα. Η βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος αποτελεί το κλειδί της μακροπρόθεσμης και σταθερής απάντησής μας στις συνεχείς αλλαγές που λαμβάνουν χώρα διεθνώς, καθώς και στα αιτήματα των ατόμων, που είναι προετοιμασμένα να προσαρμοσθούν ταχέως στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις. Αυτή η μεταρρύθμιση εξυπηρετεί στόχους, όπως η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, η δημιουργία συμμαχίας μεταξύ της εκπαίδευσης και του εργατικού δυναμικού και η μείωση του αριθμού αυτών που εγκαταλείπουν τα σχολεία. Συνεπώς, αυτή η μεταρρύθμιση απαντά στις κοινωνικές, οικονομικές και παραγωγικές ανάγκες της χώρας.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να επισημάνω ότι δεν υπάρχουν μαγικές ή κοινές για όλες τις χώρες μας λύσεις. Προφανώς, τα εργαλεία άσκησης της παραδοσιακής πολιτικής δεν είναι τα ίδια, όπως και

στο παρελθόν. Επίσης, είναι δύσκολη η εφαρμογή μιας ενιαίας ιδανικής πολιτικής για όλες τις χώρες μας. Ωστόσο, οι βασικές προσδοκίες των πολιτών μας έχουν παραμείνει αμετάβλητες. Η αντιμετώπιση των κινδύνων ανεργίας και της προστασίας από την οικονομική ανασφάλεια είναι δύο ευαίσθητα θέματα και οι κυβερνήσεις μας καλούνται να τα αντιμετωπίσουν, κατά τρόπο συνεχή, αποτελεσματικό και συνεπή προς τους βασικούς στόχους μας.